

Literatuur

Radna Fabias wint eerste editie Grote Poëzieprijs

'Habitus', de eerste dichtbundel van Radna Fabias, is met zijn zoveelste bekroning het succesvolste poëziedebuut in ons taalgebied.

INGE SCHELSTRAETE

De Nederlandse Radna Fabias blijft de poëzieprijsen aan elkaar rijgen. Haar debuut *Habitus* won al de Awater Poëzieprijs en de Herman De Coninckprijs. Tijdens de slotceremonie van Poetry International voegde ze daar gisteravond de eerste editie van De Grote Poëzieprijs aan toe. *Habitus* is daarmee het succesvolste poëziedebuut in het Nederlands.

De jury van de prijs bestond uit Joost Baars, Yra van Dijk, Adriaan van Dis, Cindy Kerseboom en Maud Vanhuuwaert. Hij schreef: 'Fabias graaft net zo lang in wat bedenkelijk is – waarbij ze ook zichzelf niet spaart – totdat de complexiteit van een probleem zich openbaart. Dit maakt dat *Habitus* deelneemt aan het "gesprek van de dag", maar tegelijk – en belangrijker – dat de bundel er ook een krachtig tegengif tegen

Roberta Petzoldt.

Radna Fabias.

© tpdb

© wld

is. Fabias maakt het persoonlijke politiek en het politieke persoonlijk.

De Grote Poëzieprijs is de opvolger van de VSB-Poëzieprijs, die vorig jaar in januari voor het laatst werd uitgereikt. Net als die prijs bekroont hij de beste bundel van het afgelopen jaar. Hij levert Fabias 25.000 euro op.

Debuut van het jaar

Traditioneel wordt op Poetry International ook de C. Buddingh'-prijs voor het beste debuut uitgereikt. Ook die kaapte Fabias

vorig jaar. Dit jaar ging hij naar *Vrucht-wateruurlinie* van de dichteres, beeldend kunstenaar en actrice Roberta Petzoldt. Onze recensent wist in de bundel haar spitsvondige woordspelingen en treffende combinaties te appreciëren, maar miste evenwicht. De jury van de C. Buddingh'-prijs roemt de intieme manier waarop Petzoldt 'een verrassend nieuw poëtisch universum creëert, wat weergaloze gedichten en tijdloze regels oplevert: "Ik weet dat mensen op hun honden lijken, maar jij / lijkt op de hond van iemand anders".'

School der poëzie

Op het Poetry International Festival werden ook twee jongerenprijsen uitgereikt. *Ze gaan er met je neus vandoor* van Ted van Lieshout kreeg de prijs van School der Poëzie. Die organisatie maakt lessen en voorstellingen om scholieren te laten kennismaken met poëzie, de prijs wordt door hun deelnemers gestemd.

Jongeren van scholen uit Antwerpen, Amsterdam, Rotterdam stonden voor de Jongerenprijs. Die ging naar *Het woedeboek* van Roelof ten Napel.

De architect

KOEN VAN SYNGHEL

Bouwen met boeken

Nu eens intiem, dan weer royaal en open. © Delfino Sisto Legari & Marco Capelletti

KOEN VAN SYNGHEL

In september weten we welke bibliotheek de beste van Vlaanderen en Brussel wordt. Een van de zes genomineerden is Utopia in Aalst. Dat is een bijzondere bibliotheek, al is het maar omdat ze één complex vormt met de Academie voor Podiumkunsten.

In Aalst schuilt achter elke geluidsdichte deur van Utopia een lokaal voor muziek of woord. Net zoals ook in elk boek een wereld besloten ligt. Die nabijheid tussen academie en bieb is logisch. Bibliotheken groeien immers de laatste jaren uit tot geëerde studieplekken voor scholieren.

Kaan Architecten – die ook de renovatie uitvoeren van het Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen – maakten in Aalst slim gebruik van de con-

text. Discreet brachten ze de academie onder in de voormalige pupillenschool, een negentiende-eeuws bakstenen gebouw op de hoek van de Esplanade-straat en de Graanmarkt. Door tegen die oude school een nieuwbouw te schuiven creëerden de architecten drie buitenruimtes.

Aan de Graanmarkt ontstond een pleintje dat uitgaat op een reusachtig

Utopia is een gedroomde plaats om te lezen en te leren

raam. Daarachter is een al even reusachtige boekenkast te zien van drie verdiepingen hoog. Dit is niet alleen een sterk communicatief beeld, maar ook een voorbeeld van *architecture parlante*, die aangeeft dat het hier om een bibliotheek gaat.

De bieb is opgebouwd rond één open hal met natuurlijk bovenlicht. Kaan Architecten ontwierp ze als een publieke huiskamer. Eiken boekenkasten reiken tot aan de plafonds en lijken de betonnen vloeren van het gebouw te schragen. Het is dus niet het zoveelste gebouw waar nadien boekenrekken werden in gezet: het zijn de boeken zelf die de architectuur maken. Dat zorgt voor visuele rust.

Slim geordende boekenwanden scheppen heel gevarieerde ruimtes. Nu eens besloten intiem, dan weer royaal en open, met panoramische ramen die vrij zicht bieden op de omgeving. De architecten slaagden erin om de bibliotheek de warmte mee te geven van een woonkamer, terwijl ze tegelijkertijd de indruk wekken van boekensteegjes en pleintjes waartussen je kan rondwandelen. De bibliotheek laat zich lezen als een stad in de stad.

En daar horen verrassingen bij. Bij het binnenkomen loop je voor je het weet een auditorium voorbij. Maar wanneer de dubbele deuren openstaan, kan je afdalen in een sobere zaal. Het leven op het toegangsplein dwarrelt er door een hoog raam als het ware naar binnen.

In Utopia is een architectuur van boeken verankerd met de geest van de plek. Dit is een gedroomde plaats om te lezen en te leren. Alleen zit dat mooie universum van boeken en kunst misschien wat te verschanst achter norse gevels.

In Parijs waren in mei op Live Magazine onder anderen de Belgische fotograaf Sébastien Van Mallegheem te gast en de Braziliaanse prima ballerina Marcia Jaqueline. © Jeremy Suyker

Live Magazine: een tijdschrift op het podium

Journalistiek zal gezellig zijn of zal niet zijn

Wat zullen we nu krijgen? In tijden van hapsnap online nieuws en venijnige Twitter-debatten, dient zich een nieuwe, trage en vriendelijke mediahype aan, die we nog het best kunnen omschrijven als theaterjournalistiek. Morgenavond in Bozar.

TOM HEREMANS

U moet er een avond voor vrijmaken, u moet ervoor uit uw luie stoel komen, en u weet niet wat u kunt verwachten. Klinkt het aanlokkelijk? We dachten ook van niet, maar voor zijn derde editie in Bozar, morgenavond, moest Live Magazine verkassen naar de grote zaal, vorige keer was zaal M (450 mensen) immers uitverkocht.

Live Magazine is een Frans-Belgische organisatie, die journalistieke verhalen naar het podium van schouwburgen brengt. In Frankrijk is het concept een overonderdend succes. In België krijgt het nu ook stilaan voet aan de grond. Er waren dus al twee edities in Bozar, er waren er ook al in Théâtre National en Flagey. Allemaal Brusselse zalen, voorlopig.

Het concept komt, zoals wel meer concepten, overwaaien uit Californië. Het komt uit de koker van de mensen achter *The California Sunday Magazine*, een weekblad vol ambitieus, breedvoerige journalistiek dat in 2014 het levenslicht zag. Zij noemden hun nieuw-journalistieke live event 'Pop-up magazine'.

De eerste editie vond plaats in een klein zaaltje in San Francisco, intussen organiseert *Pop-up magazine* dergelijke avonden in grote uitverkochte zalen in een vijftiental Amerikaanse steden. Live Magazine heeft tot nu 61 van dergelijke avonden georganiseerd in 16 steden, voornamelijk in Frankrijk. Nog één keer: altijd uitverkocht.

Geen vedetten

Het is dus een succes, stilaan ook bij ons, maar wat is het precies? Het is een avond waarop journalisten komen vertellen over de verhalen die ze hebben gemaakt. Onderzoeksjournalisten en internationale reporters, maar ook regioverslaggevers, fotografen, columnisten, cartoonisten, podcasters, documentairemakers en grafici. Ze staan moederziel alleen op het podium, maken desgewenst gebruik van een resen audiovisuele middelen, maar vooral: ze vertellen. Over verhalen die ze al gepubliceerd hebben, over dingen die ze mee-

maakten terwijl ze die optekenden, over de reacties erop die weer nieuwe verhalen of geestige anekdotes opleverden. Het klinkt een beetje als TED-talks, maar het is anders: het gaat niet om wie er op het podium staat, maar over het verhaal dat die persoon te vertellen heeft, ook al zijn het vaak persoonlijke verhalen.

De avond wordt opgevat als een magazine: er is een edito, een inleiding gebracht door Ariane Papeians, de hoofdredactrice van de Belgische afdeling van *Live Magazine*. Er zijn allerlei rubrieken, er is zelfs een scherm waarop advertenties verschijnen. Als u het zich niet precies kunt voorstellen, zult u er moeten bij zijn, want wie er niet bij was, is gezien: er wordt niets gefilmd of opgenomen, als het gedaan is, dan is het onherroepelijk voorbij. Er is ook nooit een affiche van wat er die avond te gebeuren staat. Waarom niet? 'Je weet toch ook niet wat er morgen in de krant staat?' zegt Papeians. 'Bovendien spelen we geen vedetten uit, de focus ligt op de verhalen.'

Wel worden er telkens enkele vage hints gegeven: morgenavond, bijvoorbeeld, staat in het teken van Europa, zo leert de website. Zullen onder meer aanwezig zijn: een 'geliefde' columnist van de *Financial Times*, een data-journalist op zoek naar zijn persoonlijke gegevens, fotografen (een World Press Photo-winnaar en een beroemde 'grande dame' van de documentaire fotografie), een bekende klokkenluider. Voor de gelegenheid is de voertaal niet Frans, maar Engels.

'We geven nooit vrij wie er op zo'n avond allemaal komt spreken. Je weet toch ook niet wat er de volgende dag in de krant staat?'

ARIANE PAPEIANS
Hoofdredactrice Live Magazine

Kameraderie

Hard nieuws valt er op zo'n avond niet te rapen. Schokkende onthullingen al evenmin. Wat verklaart dan het succes van Live Magazine? 'Het is om te beginnen een erg onderhouden- de avond', zegt Papeians.

'We brengen korte items van hooguit tien minuten, er zit vaart in, vaak ook humor. Belangrijk is daarnaast – en dat klinkt misschien vreemd – dat de journalisten zich ongemakkelijk voelen op het podium: het is niet hun natuurlijke habitat, ze moeten zich kwetsbaar opstellen, en het publiek voelt dat. Daardoor valt de hiërarchie weg in de relatie tussen journalist en publiek en ontstaat er een menselijke warmte in de zaal, een soort kameraderie – "we slaan er ons samen door" – die zeldzaam is geworden. Er wordt gelachen en gehuild, de live-muziek tussen elk item laat het publiek weer op adem komen, en achteraf keuvelt iedereen samen na aan de bar. Het is een belevenis die je niet kunt evenaren door een nieuws-app open te klikken.' (*lacht*)

Live magazine
Special edition: Europe today
Dinsdag 18 juni om 20 uur in Bozar.
www.livemagazine.fr